

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Pro d[omi]nica Septuagesime Sermo p[ri]mus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

In horreū suū. Cauete itaq; a malo semine zizanie. **L**h'is quidie in agro interiori. si mēre hois semiat bonū possitū. sed supseminat diabolus praua desideria. Sed si q's puideret quō tandē zizanīa cōburetur nō esset sibi dux in hac vita laborare: p penitentia psciam purgare: et ibi bonū semē semiare. **E**xemplū narrat Beda in li. de gest' angloz. **Q**u' tpe Cōstāntini ipatoris minoris Quidā paterfamilias cū de/cessisset in anglia: ei' aīa ante tribunal eter/ni iudic' adducta: tandē obtinuit dei geni/tric' intercessionib' vsq; inspect' penīs infernalib' post hoc ad corp' rediret. subit' to igit' reuixit q' erat mortu' et enarrās: tā vīs miserabilib' inferni torment' res su/ as statim paupib' erogauit. **D**ox' insa/ lurat' familiarib' et cognat' pfect' est i qn/ dā insulā vbi tantā egit pniā vt euiden/ ter ostenderet q' graua tormenta vidisset. In maxima em h' yeme nudū se mergebat in flumie. Et cū sup hoc arguerēt eū ami/ ciz not' rēdebat. **S**inite me. Nā grauiō/ ra vidi. **H**ec Beda vbi s. li. v. xiiij. ca. Et hūc paterfamilias vocat dictioclimē. Et p'tigit vt ait anno ab incarnatōe dñi sex/ centesimo. Propterea hū dixit Bern'. **G**iglias times et ieiunia manuūq; labores: sed hec leuia s' flāmas ppetuas meditāti/

Pro tertio. sicut in secūdo aduētuāli/ fōia. vj. post secūda dñicam.

Pro dñica Septuagesime
Sermo p'mus.

Sic currite vt
cōprehendat' .j. **C**oz. ix. Nescit' q' hi q' in stadio currūt: oēs q' des/ currūt: sed vn' accipit brauiū. **I**bidē. **C**ō/ suctudo est aliqñ terraz q' in isto tpe cur/ rit p' brauiū cōprehēdēdū. hodie aut' ec/ clesia incipit lamēta pnie q' currendū ē ad brauiū felicitat' eterne. **I**deo puenienter accipit p'ba apli q' eos hortat ad veloci/ ter currendū in via pnie. **N**otāda sunt autē tria q' faciūt hoīem veloci' currere. **P**ri/ mū est oner' aggrauat' depositio. s. p'ctōz. **H**eb. xij. **D**eponētes oē pondus et circū/ stans nos p'ctm' curram' zc. **S**ecundū est timor de p'seque aduersario. **A**duersa

rius nāq; n' diabol' celeriter nos p'sequit' ideo celerit' est currendū fugiēdo ad deū. p/ tectorē. **T**hren. iij. **V**elociores fuerūt p/ secutores n'ri aq'lis celi. **T**ertū est des/ de magno p'mo. **E**sa. i. **Q**ui sperat i dño mutabunt fortitudinē: assument pēnas sic aq'le: curret et n' laborabunt zc. **S**alut.

Sic currite vt zc.

Pro p'mo **U**tz possit hō cōprehēde/ re seu attingere b'itudinē: **Q**u' n. **I**nt' mediat natura angelica quā hō trāscēde/ re nō pōt. **C**otra. **B**er. **B**ūis hō quem tu erudieris dñe. **R**ūdet **T**ho. in. j. q. q. v. **B**ritudo noiāt adeptiōem p'fecti bo/ ni. qd' paret. **Q**uic' q' est capax p'fecti bo/ ni pōt ad b'itudinē puenire. **H**ō aut' ē ca/ par p'fecti boni. **N**ō paret. quia ei' intel/ lect' pōt app'ēdere vniuersalē et p'fectum bonū: et ei' volūtas illud appetere. **I**ō zc. **C**ū aut' d' q' hō nō pōt trāscēdere naturā angelicā **D**icēdū q' v'z ē gradu nature: sed hū pōt p' opationē intellect' aliqd' itel/ ligere sup angelos. **H**ec **T**ho. **P**ro fun/ damēto. **M**agnū est p'mū p'ctū qd' dicit' b'itudo. **U**n' d' **J**une. **R**espice qd' man/ dant leges: qd' curia mādēt **P**remia qn/ ta bonos maneāt. **E**t **A**rist. j. z. iij. **E**th. tractat de hoīs felicitate: quā d' ē p'ctū p'mū et finē. sed loquit' tm de b'itudine hū/ manit' adq'sib'it'. **Q**uestio at' ē de b'itudi/ ne celesti. **A**n hō possit illā attingere: **D**ic' tm. **E**x q' p'pēde q'nta sit hoīs dignitas q' ad tantū tm' ordinat'. **A**ug. **N**obil' creatu/ ra est ania q' ad tantā b'itudinē est ordina/ ta. **M**ultū q' cauendū est ne p' p'ctm' vili/ cet' me sibi dicat illō **E**zech. xvj. **A**bosnia bilē fecisti decorē tuū. **A**udi luxuriose: in/ uide: guloze. **E**t o miser' q' aias v'ias que rare sunt dignitat' sic vilipēdit' et dānat'. **A**n credit' saluari: **F**orte dicat' q' sic: qm' baptizat' est' et sacramenta suscepistis zc sed vere h' nō sufficit nisi bona opa faciat' et p'ctā relinq't. **L**u. xij. **N**isi pniā egeri/ tis oēs s'it' pibit'. **F**igura. **E**xo. plib' ca. et. j. **C**oz. x. **D**ēs filij isrl' mare trāsierunt: et oēs māna māducauerūt: et oēs biberūt aquā de petra fluētē zc. sed nō oēs terram pmissiōis itrauef't: imo pauci/ caleph v'ez et iosue tm' de illa tota mltitudine q' cōti/ nebat sexcētatriamilia qn' gētos et qn' q'gin/

Domínica in septuagesima

ra: númerado a. xx. anno z s. vt patet Nūc. j. et. xiiij. Exponit applica. Exit de egypto z manu pharaonis et transitus p mare sigē baptisimū. sic patz ex xbis apli vbi s. Sana aut z aq de Petra p. Sicta sigē sacra metū corpis z sanguis chri. Ingressus in terrā pmissiois sigē ingressū regni celestis. Terribilis gē figura: sed terribilior ē res figurata: vics q nō oēs baptizati z sacm corpis z sanguis recipientes ingredunt regnū celeste. Sic gē patet qm nō satz est sacramēta suscepisse nisi siāt opera. Nam vt dr Paul^o Ro. ij. Reddet vnicuiq fm opa ei^o. His qdem fm patientiam boni opis glām z honorē z incorruptiōē qretibus vitā eternā. his aut q nō adqesunt pitati cresūt aut inq̄tati: ira z indignatio: tribulatio z angustia zc.

P Ro scdo ar. Juxta Terē. z illa tria in pncipio sermonis pmissa q faciūt tenuit currere Notāde s̄t tres p̄sideratiōes

Prima inductiua cōpūlois purgatiue scz ad deponendū pctōz onū

Secda rememoratīua passiois p̄ctiue scz contra p̄sequētis aduersarij timorem

Tertia p̄meditātiua z resurrectōis gloriose: inducens vics ad spem certam p̄mij.

Et ita poterit h Terē. applicari septuagesime: sexagesime: qnq̄gesime: z q̄drage/ sume: z p tpe paschali. In euāgelio aut bo dierno tria tāgunt ad p̄mā p̄sideratiōem spectātia: inductiua vics ad pctōz purgatiōem seu depositionem.

Primū est cōductio obseruatiua.

Secūdū remuneratiua desiderāda.

Tertium cōclusio admiranda.

Circa p̄mū in p̄ma pte euāg. notāde sunt due p̄sideratiōes: Inuitatiōis: z Obligatiōis. Circa inuitatiōez p̄currēde sūt tres euāgelij clausule. Prima: ille ē regnū celozū zc. vsqz ibi: in vineā suā. Secda: viciat alios stātes in foro ociosos. Tertia: qd h stāz zc. In h smone de p̄ma Ubi tria sunt consideranda.

Primū patrifamilias expositio.

Secm sui exitus declaratio.

Tertū vinee sigē.

Primū igit zc. De q Bre. i home. Quis patrifamilias silitudinē recti tenet q̄ p̄ditoz n̄ q̄ regit q̄s condidit: z electos suos sic in h mōdo possidet q̄si subditos dūs in

domo. Ex q̄ autoritate satz patet q̄ q̄ hui^o ic patrifamilias subijci dedignant/ ostēdūt se nō p̄tinere ad nūez electoz. Audite rebelles zc. qd vl̄ dr: Ezech. xxiij. Conflabimini in medio ignis furoris mei vt p̄staf argētū in medio fornacis: et scietz quia ego dñs cū effuderim indignatiōem meā super vos. q. d. nūc nō recoḡscit me dñm q̄ mihi rebelles estz: sed tūc scietz zc. Iste est gē patrifamilias. i. p̄ z dñs familie sue. s. ecclie q p̄ regnū celoz sigē. nēdū ecclia triūphās sed etiā militās. Greg. Regnū celoz p̄ntz tpis ecclia dr. Quicumqz etiā sūt filij sicut mēbra ecclie: in ill' regnāt affectiōes celestes: nō terrene. Scdm est sui exit^o declaratio. cū dr: Exijt p̄mo mane p̄ducere oparios in vineā suā. Quō em̄ intelligit de^o extire q̄ vbiqz sp̄ z oino imurabil' est. Intelligam^o gē q̄ dr extire p̄ sui manifesta tiōne z bonitatz diffusiōne. Greg. Quō nō coḡscit in secreto ē. qm̄ p̄o coḡscit de occulto p̄cedit i ap̄tū. Exit^o gē ille nō dr aliquā mutatiōne in deo: aut aliquā nouā cognitiōne. qz vbiqz ē p̄ns: et oia sp̄ sibi patent. sed tm̄mō respectu n̄ri. Et sic stulti sūt q̄ p̄ eo q̄ deū nō vident credūt se a deo n̄ videri. Siles puulis q̄ cū ceteros nō vident et oculos claudūt putāt se ab alijs n̄ videri. Freq̄nti^o aut extire dñs p̄ducere oparios cū ampliore sui noticiā fm diuerfa tēporū curricula dedit. Greg. Hic patrifamilias mane hora tertia: sexta: nona: z vnde cima oparios p̄ducere extire. q̄a a mōdi huius initio vsqz ad finē ad erudiendā plebē suā p̄dicatores mittere non destitit zc.

Tertū vinee sigē qd vics sigētur p vineā. Ubi nota q̄ difficilis est ad colendū. Ubi debilis ad se sustinendū: vtilis ad fructū faciendū. Propter p̄mū sigē eccliam militante: cui^o veri palmites sunt iusti ab Abel vsqz ad vltimū: inf quos sunt z inf miscent mlti mali chriani q̄ duri sūt capis iobediētes p̄bo dei: z officiales ad regēdū. Sic dr Ro. x. Nō oēs obediūt euāgelio. Hi vinee oparij sunt p̄iarche: p̄pheti: apli: doctores z p̄dicatores: sp̄alit̄ p̄lati et curati q̄ regimini ecclie p̄ficiunt. q̄v dr. Pe. v. Paicite q̄ in vob est grege dei p̄u dētes nō coacte sed sp̄ōtaneē fm deū neqz turpis lucrī ḡra: neqz vt v̄nantes in cleris: sed forma facti gregz ex anio. Propter

scdm vinea sicut vnusquisq; consciam siue
aiam q se ppria vtute sustinere no pot sine
dei gra. Joa. xv. Sine me nihil potest fa
cere. Huius aut vinee cultor esse dz vnusq;
q. Chrys. Quisquis cu recta fide bonis
opib; insistit/huius vinee opari existit. Co
leda e aut hec vinea: amputado palmites
luxuriantes carnalis concupie: euacuado lapi
des supbie: et extirpando spinas auaricie.
In hanc vinea colenda in diuersis eratis di
uersi educant: qsi in diuersis hois diei.
Alij in puericia. alij in adolescentia. alij in
virili etate. alij in senectute. alij in decrepi
ta etate. Propter tertiu vinea sicut peni
tentia. Na sic vinea lz no sit visu multum
placens: est tñ multu vtilis in fructu si fue
rit bn culta. Sic pnia de se no est placens
sed fructus eius est saluberrimus. Sap. iij.
Bonoz laboz gliosus e fructus. Exepluz
de pnia magdal. et bti petri q multuz fuit
fructuosa. Ad hac vinea colenda conduce
bat Joanes baptista Mat. iij. di. Facite
fructus dignos pnie. Et saluator Mat. iij
Pniam agite appropinquit em reg. ce.

Uterq; articulus. Audistis etc. Scru
deat; g vinea colere: als no speretis
fructu reportare. No em e illi misericordia im
pedenda q pot laborare z no vult. Unde
L. de medicantib; validis. l. vnica. Siqs
pot laborare no est danda elemosyna. ar. s
j. lxxij. dist. c. Eps. Qui g no vult labo
rare p Alute frustra petit elemosyna. i. gra
tia a deo. Audite. Siqs conduce vt colat
vinea / magna pmiu receptur cu labora
re possit: si negligit: none pmittit necessi
tate pati. Expone etc. notado illd Leonis
pa. No dormietib; puenit regnum celoz.
Nec ocio aut desidia torpētibus bntudo
eternitatis pmittit. Qui em sic tps z vi
ta negligit: aias suas pdit.

Sermo secundus pro dominica
Septuagesime.

Et currite vt

Sic currite vt etc. Dis q in agone pcedit ab oi
bus se abstinet: et illi qdē vt cor
ruptibile corona accipiat: nos aut incorru
pta. j. Cor. ix. In aliqb; terr; h tpe ago
niste frequentat agones. Nob aut nuc forti

ter dimicandū est in agone spūali contra
spūales neqtias. Ideo puenient nos hoz
tal hodie ecclia: sumens pba apli vt forti
ter dimicem. Si em agoniste prudent se
disponit ppter lucrū tpale: multo mag; nuc
debem; prudēt z dīcteter facere opes
pnie z pntis ppter lucz spūale z eternale:
er ab oib; abstinerē nre salutē contrarijs.
Dicit g apls. Dis em q in agone cōten
dic etc. In qb; pbs tria sunt noranda

Primū instās inimicia. ibi: Dis qui
in agone ptenit etc. Hic em habem; cōten
dere: qz nobis hostes aduersant.

Scdm est inimicia victoria. ibi: ab oi
bus se abstinet. s. contrarijs: et h vt resistere

Tertiu victoriae glo; (possit z vincere.
ria. ibi: Et illi qdē etc. De pmo Job. vij
Vilita est vita hois sup terrā. De se
cūdo Rom. xij. Noli vinci a malo: sz vni
ce in bono malum. De tertio Apoca. iij.
Qui vicerit dabo ei sedere mecu i throno
meo. Et Apocal. ij. Esto fidelis vsq; ad
mortē: z dabo tibi coronā vite.

Sic currite etc.

Pro pmo. An possit hō comprehēdere
bntudinem in hac vita: Q. sic. Ps.
Bti immaculati in via etc. Contra. U
ta pns est subiecta mltis miserijs. Re
spōdet Tho. j. ij. q. v. Aliqlis bntudinis
participatio haberi potest in hac vita: no
aut vera z pfecta beatitudo q omne ma
lum excludit z totū desiderium implet. qd
esse non potest in hac vita. Cum aut dicit
Ps. Beati immaculati etc. Dicendū q illi
dicunt beatitudinem spe vel ppter participatōez
beatitudinis pmi ab hōem summi boni fru
itionem. Hec Tho. Pro fundamento
Satis euidenter patet q n potest esse cor
titudo de beatitudine alicuius ante mor
tem. Unde Quid. li. meta. Expectada v
es homis: dicit; beat; Ante obitū nemo
supmag; debet. Unde z Aristo. j. Eth.
No audes homines in hac vita dicere bea
tos simpliciter: sed beatos vt hoies. Lū
ergo querit An possit etc. Dic rñ etc. Ex q
conclude miserabile huius vite conditōez
in qua sunt cōditōes beatitudini incom
possibiles: duratiōis breuitas: miseriaruz
multiplicitas: status instabilitas. De qb;
Job. xij. Hō natus de muliere breui vi
uēs tpe etc. vsq; et nunq; in eodē statu p